

EDUSKUNNAN VASTAUS 196/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi aikuiskoulutustuesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi aikuiskoulutustuesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 150/2000 vp).

Valiokuntakäsittely

Työ- ja tasa-arvoasiainvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TyVM 11/2000 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lausumat:

1. Eduskunta edellyttää, että koulutusaikaiset tukijärjestelmät sovitetaan tarkoituksenmukaisella tavalla yhteen siten, ettei määrääkäsissa palvelussuhteissa olevia aseteta ilman hyväksyttävää syytä eri asemaan kuin niitä, joilla on toistaiseksi voimassa oleva palvelussuhde.
2. Eduskunta edellyttää, että aikuiskoulutustuen tavoitteiden toteutumista seurataan ja mahdollisesti ilmenevät puutteet korjataan esim. lyhentämällä ansainta-aikavaatimusta.

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

aikuiskoulutustuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Soveltamisala

Suomessa asuvien palkansaajien ja yrittäjien ammattitaidon kehittämistä ja ylläpitoa koskevan koulutuksen ajalta myönnetään eläkevakuutettuun ansiotyöhön perustuvaa tukea siten kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Etuudet

Etuutena myönnetään tässä laissa säädetyin edellytyksin aikuiskoulutustukea. Lisäksi voidaan myöntää opintotukilain (65/1994) mukainen opintolainan valtiontakaus.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *palkansaajalla* työsuhteessa, virkasuhteessa tai muussa vastaavassa palvelussuhteessa olevaa henkilöä;

2) *yrittäjällä* henkilöä, joka päätointaansa varten on yrittäjien eläkelain (468/1969) tai maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) mukaisesti velvollinen ottamaan sanottujen lakien mukaisen vakuutuksen;

3) *tukikuukaudella* kuukauden ajanjaksoa, jonka ajalta henkilölle maksetaan aikuiskoulutustukea; sekä

4) *tukikaudella* aikuiskoulutustuella tuettavaa koulutusaikaa.

4 §

Toimeenpano

Yleinen suunnittelu, ohjaus ja kehittäminen kuuluvat aikuiskoulutustuen osalta sosiaali- ja terveysministeriölle ja koulutuksen osalta opetusministeriölle.

Aikuiskoulutustuen myöntämisestä ja maksamisesta sekä muusta toimeenpanosta vastaa koulutus- ja erorahastosta annetussa laissa (537/1990) tarkoitettu koulutus- ja erorahasto (*rahasto*), jonka toimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto. Aikuiskoulutustuen saajalle myönnettävän opintolainan valtiontakaukseen liittyvät tehtävät hoitaa kansaneläkelaitos.

5 §

Aikuiskoulutustuen myöntämisen edellytykset

Aikuiskoulutustuki myönnetään 6 §:ssä tarkoitettuun koulutukseen, jos henkilö täyttää 7 §:ssä säädetyn ansainta-aikaa koskevan edellytyksen ja henkilöllä on opiskelun johdosta tapahtuneen 8 §:n mukaisen työstä poissaolon vuoksi ansionmenetystä siten kuin 9 tai 10 §:ssä säädetään.

6 §

Aikuiskoulutustukeen oikeuttava koulutus

Aikuiskoulutustukea voidaan myöntää henkilölle, joka osallistuu:

1) opetusministeriön toimialaan kuuluvaan ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (630/1998), ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa (631/1998), ammattikorkeakouluopinnoista annetussa laissa (255/1995), yliopistolaissa (645/1997) tai vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998) tarkoitettuun koulutukseen, joka johtaa ammatilliseen perustutkintoon, ammattitutkintoon, erikoisammattitutkintoon tai yliopistoissa tai ammattikorkeakouluissa suoritettavaan tutkintoon, edellä tarkoitettujen tutkintojen osien suorittamiseen taikka on edellä sanottujen lakien mukaista lisä- ja täydennyskoulutusta;

2) muun ministeriön toimialaan kuuluvaan ammatillisesti suuntautuneeseen koulutukseen;

3) perusopetuslaissa (628/1998) tai lukiolaislaissa (629/1998) tarkoitettuun koulutukseen silloin, kun sen puuttuminen on ammatillisen kehittymisen esteenä; tai

4) edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettuihin opintoihin ulkomailla.

Kieliopinnot oikeuttavat aikuiskoulutustukeen, kun ne ovat 1 momentissa tarkoitettulla tavalla järjestettyjä ja kehittävät tai täydentävät hakijan ammattitaitoa.

Aikuiskoulutustukea voidaan myöntää myös 1 ja 2 momentissa tarkoitettuja opintoja vastaaviin opintoihin Ahvenanmaalla.

7 §

Aikuiskoulutustuen ansainta-aika

Aikuiskoulutustuen saamisen edellytyksenä on, että henkilö on tukikauden alkamiseen mennessä tehnyt työntekijäin eläkelain (395/1961) 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua peruseläkkeen tai muuhun siihen verrattavaan työ- tai virkasuh-

teeseen perustuvan eläkkeen edellyttämää työtä yhteensä vähintään:

1) 5 vuotta, jos tukikausi alkaa 1 päivänä elokuuta 2006 tai sen jälkeen, ja

2) 10 vuotta, jos tukikausi alkaa ennen elokuun 1 päivää 2006.

Aikaa laskettaessa luetaan hyväksi myös työ, jonka henkilö on tehnyt ennen kuin hän on täyttänyt 23 vuotta.

Työntekoon rinnastettavana aikana otetaan huomioon aika, jolta henkilölle on maksettu sairausvakuutuslain (364/1963) mukaista äitiys-, erityisäitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa taikka erityishoitorahaa sellaiselta ajalta, jolta henkilö ei ole ansainnut 1 momentissa tarkoitettua eläkettä. Rinnastettavana aikana otetaan huomioon myös aika, jonka henkilö on ollut lakiin tai työ- tai virkaehtosopimukseen perustuvalla hoitopaalla tai suorittanut varusmies- tai siviilipalvelusta. Lisäksi työntekoon rinnastettavana aikana otetaan huomioon se aika, jona henkilö on ollut sairauden, vian tai vamman vuoksi työkyvytön saaden 1 momentissa tarkoitettua eläkettä, kuntoutustukea tai tapaturmavakuutuslain (608/1948) mukaista tapaturmaeläkettä. Ansainta-ajasta enintään neljännes voi olla edellä tarkoitettua rinnastettavaa aikaa.

8 §

Työstä poissaolo

Aikuiskoulutustuen myöntämisen edellytyksenä työ-, virka- tai muussa vastaavassa palvelussuhteessa olevalle henkilölle on, että henkilön päätoiminen palvelussuhde samaan työnantajaan on tukikauden alkamiseen mennessä kestänyt yhdessä tai useammassa jaksossa vähintään vuoden, ja että hän on opintovapaalla (273/1979) tarkoitettuna opintovapaalla tai vastaavalla työnantajan kanssa muuten sovitulla vapaalla koulutuksen perusteella.

Henkilö ei menetä oikeuttaan aikuiskoulutustukeen, jos hänen työsuhteensa irtisanotaan tukikauden alkamisen jälkeen hänestä itsestään riippumattomista syistä.

Aikuiskoulutustuen myöntämisen edellytyksenä yritystoimintaa harjoittavalle henkilölle on,

että hän on välittömästi ennen tukikauden alkamista toiminut vähintään vuoden 3 §:ssä tarkoitettuna yrittäjänä.

9 §

Yhdenjaksoisen opintovapaan ansionmenetys

Aikuiskoulutustuen myöntämisen edellytyksenä on, että henkilö opiskelun vuoksi tapahtuneen yhdenjaksoisen työstä poissaolon vuoksi ei saa palkkaa tai vastaavaa ansiotuloa päätoimestaan vähintään kahden kuukauden ajalta. Ansiotuloksi ei tällöin lueta niitä kohtuullisia luontaisetuja, joiden saaminen jatkuu koulutuksen ajan. Yrittäjällä tulojen aleneminen arvioidaan jälkikäteen tehtävän selvityksen perusteella.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua ansionmenetystä ei ole sellaisena tukikuukautena, jona henkilöllä on satunnaista tuloa päätoimestaan tai muuta verotettavaa ansiotuloa enemmän kuin kolme neljäsosaa henkilön aikuiskoulutustuen määrästä tukikuukaudessa. Ansiotuloina pidetään niitä tuloja, joita ei ole tuloverolaissa (1535/1992) määritelty pääomatuloiksi.

10 §

Jaksottaisen opintovapaan ansionmenetys

Jos henkilön työstä poissaolo koulutuksen johdosta ei ole yhdenjaksoista, tuen maksamisen edellytyksenä on, että mainittu työstä poissaolo kestää yhteensä vähintään kaksi kuukautta ja että henkilön ansiot ovat alentuneet tukikaudella siten, että ansion alenema on vähintään kolmasosa tarkastelujakson aikana. Tarkastelujakson pituus on vähintään kolme kuukautta. Tarkastelujakso lasketaan tuettavan koulutuksen alkamisesta tai edellisen tarkastelujakson päättymisestä lukien.

11 §

Aikuiskoulutustuen saamisen rajoitukset

Aikuiskoulutustukea ei myönnetä sille, joka:

1) saa kansaneläkelain (347/1956) tai työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen

lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen mukaista vanhuuseläkettä, varhennettua vanhuuseläkettä tai yksilöllistä varhaiseläkettä;

2) saa täyden työkyvyttömyyden perusteella maksettavaa eläkettä tai kansaneläkelain mukaista työkyvyttömyyseläkettä;

3) saa työttömyyseläkettä työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen perusteella taikka vastaavaa kansaneläkelain mukaista eläkettä tai rintamaveteraanien varhaiseläkkeestä annetun lain (13/1982) mukaista eläkettä;

4) saa maatalousyrittäjien eläkelain tai maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) mukaista sukupolvenvaihdoseläkettä, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992) mukaisista luopumiskorvausta taikka maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) mukaista luopumistukea;

5) saa samaan koulutukseen kuntoutusrahalain (611/1991) tai työeläkelakien mukaista kuntoutusrahaa taikka saa täyttä ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) nojalla taikka sotilasvammalain (404/1948) tai sotilastapaturmalain (1211/1990) kuntoutusta koskevien säännösten perusteella;

6) saa työttömyysturvalain (602/1984) mukaista työttömyyspäivärahaa;

7) saa työmarkkinatuesta annetun lain (1542/1993) mukaista työmarkkinatukea;

8) on työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaisessa koulutuksessa;

9) suorittaa varusmies- tai siviilipalvelusta;

10) suorittaa vankeusrangaistusta ja opiskelee rangaistuslaitoksessa;

11) saa vieraan valtion opintotukea, jota myönnetään maassa pysyvästi asuvalle;

12) saa vuorotteluvapaakoikeilusta annetun lain (1663/1995) mukaista vuorottelukorvausta;

13) saa työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetussa laissa (1402/1997) tarkoitettua koulutuspäivärahaa;

14) saa opintotukilain mukaista opintorahaa, aikuisopintorahaa tai asumislisää;

15) saa sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa;

16) saa työllisyysasetuksen (1363/1997) mukaista osa-aikalisää;

17) saa valtion virkamieslain (750/1994) 76 §:n mukaista toistuvaa korvausta; taikka

18) saa valtion virkamieslain 75 §:ssä ja valtion virkamieslain voimaanpanolain (756/1986) 3 ja 15 §:ssä tarkoitettua lakkautuspalkkaa.

12 §

Aikuiskoulutustuen määrä

Aikuiskoulutustuki muodostuu perusosasta ja ansio-osasta. Perusosan suuruus on 440 euroa kuukaudessa. Ansio-osan suuruus on 20 prosenttia tuen perusteena olevasta 3 momentissa tarkoitettua palkansaajan kuukausipalkasta 2 700 euroon saakka ja sen yltävältä palkan osalta 15 prosenttia. Yritystoiminnasta saatuja tuloja ei oteta ansio-osassa huomioon.

Muunnettaessa kuukautta kohden laskettua palkkaa päiväpalkaksi tai päinvastoin katsotaan kuukauteen sisältyvän 21,5 työpäivää.

Aikuiskoulutustuen ansio-osan perusteena oleva palkka lasketaan tukikautta edeltäneen työ-, virka- tai muun palvelussuhteen vakiintuneista ansioista yhteensä vuoden ajalta laskettuna hakemuskuukautta edeltäneen kalenterikuukauden lopusta lukien. Jos jaksottaisen opintovapaan ansionmenetystä haetaan jälkikäteen, ansiot otetaan huomioon yhteensä vuoden ajalta laskettuna 10 §:ssä tarkoitettua tarkastelujaksoa edeltäneen kalenterikuukauden lopusta lukien. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella säädetään tarkemmin ansio-osan perusteena olevan palkan määrittämisestä.

13 §

Opintolainan valtioneuvoston

Aikuiskoulutustuen saaja voi saada opintolainan valtioneuvoston siten kuin opintotukilaissa

säädetään valtioneuvoksesta. Valtioneuvokseen sovelletaan opintotukilain säännöksiä.

14 §

Tukikauden kesto

Aikuiskoulutustukea myönnetään henkilön tukikauden alkuun mennessä kertyneen 7 §:n 1 momentin mukaisen ansainta-ajan ja 7 §:n 3 momentin mukaisen työssäoloaikaan rinnastettavan ajan kultakin täydeltä kuukaudelta 0,8 päivää. Muunnettaessa karttuneita tukipäiviä tukikuukausiksi katsotaan tukikuukauteen sisältyvän 21,5 päivää.

Tukikauden alkamiseen mennessä karttuneen tukikauden lisäksi henkilöllä on oikeus lukea 1 momentissa tarkoitettulla tavalla hyväkseen laskennallinen työssäoloaika tukikauden alkamisesta 60 vuoden ikään saakka. Tämän tukikauden etukäteiskäytön edellytyksenä on, että henkilöllä on tukikauden alkuun mennessä 7 §:n 1 momentissa tarkoitettua ansainta-aikaa vähintään 10 vuotta.

Myönnettäessä aikuiskoulutustukea uudelle tukikaudelle ei aikaisemmin myönnetyn aikuiskoulutustuen kestossa hyväksi luettua ansainta-aikaa tai laskennallista työaikaa voida ottaa huomioon.

15 §

Etuudensaajan oma rahoitusosuus eräissä tapauksissa

Jos tukikauden jälkeinen aikuiskoulutustuen ansainta-aika jää tukikauden etukäteiskäytön perusteena olutta 14 §:n 2 momentin mukaista laskennallista työaikaa lyhyemmäksi, rahasto perii aikuiskoulutustuen saaneelta hänen omana rahoitusosuutenaan edellä mainittua erotusta vastaavalta tukikaudelta maksetuista aikuiskoulutustuen ansio-osista kolmasosan. Perittävä määrä koskeva päätös voidaan antaa sen jälkeen, kun henkilöllä on oikeus lain perusteella vanhuuseläkkeeseen. Perinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan

kohtuulliseksi taikka jos perittävä määrä on vähäinen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua vertailua tehtäessä ansainta-aikana otetaan huomioon 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu rinnastettava aika täysimääräisesti. Lisäksi otetaan huomioon sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitettulla tavalla vahvistettu ensisijaisuusaika sekä aika, jolta henkilö on saanut työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjessäännon tai eläkesääntöjen tai kuntoutusrahalain mukaista kuntoutusrahaa taikka ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella.

16 §

Etuuden hakeminen ja myöntäminen

Aikuiskoulutustukea haetaan vahvistetun kaavan mukaisella lomakkeella rahastolta. Hakemukseen on liitettävä ilmoitus koulutukseen hyväksymisestä ja selvitykset tuen myöntämisen edellytysten täyttymisestä.

Opintolain valtioneuvoksesta myöntää hakemuksesta kansaneläkelaitos.

17 §

Etuutta koskeva päätös

Etuuden myöntämisestä, maksamisesta 19 §:n 2 momentin mukaisesti, epäamisestä, takaisinperinnästä ja 15 §:n mukaisesta rahoitusosuuden perimisestä on annettava hakijalle kirjallinen päätös.

18 §

Ennakkopäätös

Oikeudesta aikuiskoulutustukeen ja tukikauden kestosta on henkilön pyynnöstä annettava sitova ennakkopäätös jo ennen koulutuksen alkamista henkilön tultua hyväksytyksi koulutukseen.

19 §

Aikuiskoulutustuen maksaminen

Jos henkilön koulutuksen vuoksi tapahtuva työstä poissaolo päätoimesta on tarkoitettu yhdenjaksoiseksi ja palkattomaksi, aikuiskoulutustukea maksetaan 16 §:ssä tarkoitettujen hakemusten ja sen perusteella annetun päätöksen mukaisesti ilman jälkikäteen tehtyä erillistä hakemusta. Henkilön tulee tuen maksamista varten toimittaa rahastolle selvitys 8 §:ssä tarkoitettua työsuhteesta ja opintovapaasta tai muusta palkattomasta vapaasta opiskelun perusteella. Aikuiskoulutustuki myönnetään aikaisintaan hakemuksen saapumiskuukautta edeltävän kuukauden alusta.

Jos henkilön koulutuksen perusteella tapahtuva työstä poissaolo päätoimesta ei ole tarkoitettu yhdenjaksoiseksi tai kokonaan palkattomaksi, aikuiskoulutustukea maksetaan jälkikäteen tehdyn erillisen hakemuksen perusteella. Hakemukseen on liitettävä selvitys 8 §:ssä tarkoitettua työsuhteesta, opintovapaasta tai muusta palkattomasta vapaasta opiskelun perusteella sekä 10 §:ssä tarkoitettua ansionmenetyksestä. Maksamista koskeva hakemus on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua 10 §:ssä tarkoitettujen tarkastelujakson päättymisestä.

Aikuiskoulutustuki maksetaan vajailta tuki-kuukausilta koulutuksen ajalta enintään viideltä päivältä kalenteriviikossa.

Aikuiskoulutustuki maksetaan kuukausittain henkilön ilmoittamalle tilille Suomessa sijaitsevaan rahalaitokseen. Jos tilille maksaminen ei ole mahdollista, voidaan tuki maksaa muullakin tavalla.

20 §

Aikuiskoulutustuen maksamisen lakkauttaminen ja keskeyttäminen

Aikuiskoulutustuen maksaminen lakkauteaan siitä päivästä lukien, jona henkilö on keskeyttänyt koulutuksen tai koulutus on päätetty keskeyttää. Tuen maksaminen keskeytetään, jos

henkilön ansiotulot ylittävät 9 §:n 2 momentissa säädetyn määrän. Jos on muutoin perusteltua syytä olettaa, että aikuiskoulutustuki olisi lakkautettava tai keskeytettävä, voidaan sen maksaminen keskeyttää, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu. Tuen maksaminen voidaan keskeyttää myös henkilön pyynnöstä.

21 §

Takaisinperintä

Jos tämän lain mukaista etuutta on maksettu aiheetta tai määrältään liian suurena, liikaa maksettu etuus on perittävä takaisin.

Takaisinperinnästä voidaan luopua joko kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä etuuden aiheeton maksaminen ole johnutunut etuuden saajan tai hänen edustajansa villillisestä menettelystä tai törkeästä tuottamuksesta taikka jos aiheettomasti maksettu määrä on vähäinen.

Takaisinperintää koskeva lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön kuten lainvoimainen tuomio.

22 §

Muutoksenhaku

Aikuiskoulutustukea koskevaan päätökseen ja ennakkopäätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta työttömyysturvalautakunnalta ja työttömyysturvalautakunnan päätökseen tyytymätön vakuutusosoikeudelta. Vakuutusosoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Valituskirjelmä on toimitettava rahastolle 30 päivän kuluessa siitä, kun valittaja on saanut päätöksestä tiedon.

Valittajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on postitettu hänen ilmoittamallaan osoitteella, jollei muuta näytetä.

Rahaston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu.

23 §

Itseoikaisu

Jos rahasto hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiasta oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin 22 §:ssä säädetään.

Jos rahasto ei voi oikaista valituksen kohteena olevaa päätöstä 1 momentissa mainituin tavoin, sen on 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä toimitettava valituskirjelmä ja lausuntensa asianomaisen muutoksenhakuelimen käsiteltäväksi. Rahasto voi tällöin väliaikaisella päätöksellä oikaista aikaisemman päätöksensä siltä osin kuin se hyväksyy valituksessa esitetyn vaatimuksen. Jos valitus on jo toimitettu muutoksenhakuelimelle, on väliaikaisesta päätöksestä ilmoitettava sille viipymättä. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettua määräajasta voidaan poiketa, jos valituksen johdosta tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin aina toimitettava asianomaiselle muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

24 §

Valituksen myöhästyminen

Jos työttömyysturvalautakunnalle tai vakuutusosastolle annettava valitus on saapunut 22 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, asianomainen muutoksenhakuelin voi tästä huolimatta ottaa valituksen tutkittavakseen, jos myöhästymiseen on ollut painavia syitä.

25 §

Päätöksen poistaminen

Jos aikuiskoulutustukea koskeva lainvoimainen päätös perustuu väärään tai puutteelliseen

selvitykseen taikka on ilmeisesti lainvastainen, vakuutusosasto voi rahaston tai asianomaisen hakemuksesta, varattuaan muille asianosaisille tilaisuuden tulla kuulluiksi, poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Tehtyään edellä tarkoitettun esityksen rahasto voi, kunnes asia on uudelleen ratkaistu, väliaikaisesti keskeyttää tuen maksamisen tai maksaa sen esityksensä mukaisena.

Jos asiassa, jossa on kysymys evätyn edun myöntämisestä tai myönnetyn edun lisäämisestä, ilmenee uutta selvitystä, rahaston on tutkittava asia uudelleen. Rahasto voi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn edun tai myöntää edun aikaisempaa suurempana. Myös työttömyysturvalautakunta ja vakuutusosasto voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuasian käsitellessään. Päätökseen saa hakea muutosta siten kuin 22 §:ssä säädetään.

26 §

Virheen korjaaminen

Jos rahaston päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen taikka ilmeisen väärään lain soveltamiseen, rahasto voi asianosaisen suostumuksella poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen.

Jos päätöksessä on ilmeinen kirjoitus- tai laskevirhe, rahaston on korjattava se. Virhettä ei saa kuitenkaan korjata, jos korjaaminen johtaa asianosaiselle kohtuuttomaan tulokseen.

Korjaamisesta on tehtävä merkintä rahaston tallekappaleeseen. Asianosaiselle on toimitettava korjattu tai uusi päätös. Jos päätöksestä on viireillä muutoksenhaku, rahaston on ilmoitettava korjaamisasian käsiteltäväksi ottamisesta ja toimitettava siinä tekemänsä päätös myös muutoksenhakuelimelle.

Päätökseen, jolla rahasto ei ole hyväksynyt virheen korjaamista koskevaa vaatimusta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

27 §

Opiskelijan velvollisuudet ja tietojenanto

Opiskelija on velvollinen ilmoittamaan rahastolle ja kansaneläkelaitokselle etuuden myöntämiseksi tarvittavat tiedot. Opiskelija on myös velvollinen viipymättä ilmoittamaan kaikista etuuteen vaikuttavista muutoksista.

28 §

Oikeus tietojen saamiseen ja luovuttamiseen

Rahastolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä on oikeus saada maksutta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista tai muuten tämän lain mukaisen tehtävän täytäntöönpanoa varten tarpeelliset tiedot:

- 1) valtion ja kunnan viranomaiselta ja muulta julkisoikeudelliselta yhteisöltä;
- 2) kansaneläkelaitokselta, eläketurvakeskukselta, eläke- ja vakuutuslaitokselta sekä muulta eläkkeen tai korvauksen myöntäjältä tai maksajalta;
- 3) työttömyyskassalta ja työnantajalta; sekä
- 4) oppilaitokselta.

Rahastolla on oikeus luovuttaa kansaneläkelaitokselle, eläketurvakeskukselle ja Vakuutusvalvontavirastolle tiedot aikuiskoulutustuen saajista.

29 §

Salassapito

Rahastolla ja muutoksenhakuelimellä on oikeus saada ja luovuttaa tässä laissa tarkoitetut tiedot salassapitosäännösten estämättä.

Tiedot voidaan saada ja luovuttaa teknisen käyttöyhteyden avulla. Tietojen pyytäjän tulee etukäteen ilmoittaa etuuden hakijalle tästä mahdollisuudesta. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän tulee esittää selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Tietojen saamiseen, luovuttamiseen ja salassapitoon sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) ja henkilötietolain (523/1999) säännöksiä, jollei tässä laissa ole toisin säädetty.

30 §

Rahoitus

Aikuiskoulutustuen perusosa maksetaan valtion varoista. Ansio-osan ja rahaston hallintokulujen rahoituksesta vastaa työttömyysetuukseen rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) mainittu työttömyysvakuutusrahasto.

31 §

Etuuden korottaminen

Tässä laissa säädettyjä euromääriä voidaan tarkistaa valtioneuvoston asetuksella.

32 §

Tarkemmat säännökset

Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta annetaan valtioneuvoston asetuksella.

33 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2001. Aikuiskoulutustukea maksetaan laissa tarkoitettuun koulutukseen 1 päivästä elokuuta 2001 alkaen.

Aikuiskoulutustuki maksetaan vuoden 2001 loppuun saakka markkamääräisenä siten, että lain 12 §:ssä säädetty euromäärät muutetaan markoiksi kertomalla luvulla 5,94573.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

opintotukilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun opintotukilain (65/1994) 6 §:n 13 ja 14 kohta, 15 §:n 1 momentti, 16 §, 16 a §:n 2 momentti ja 23 §:n 2 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 13 kohta laissa 710/1997, 6 §:n 14 kohta laissa 1403/1997, 15 §:n 1 momentti laissa 49/1997, 16 § osaksi laissa 940/1995 ja 16 a §:n 2 momentti laissa 1318/1995 sekä

lisätään 6 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1665/1995, 1133/1996 ja 457/1997 sekä mainituissa laeissa 710/1997 ja 1403/1997, uusi 15 kohta ja uusi 2 momentti, 12 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainituissa laeissa 940/1995 ja 49/1997, uusi 6 momentti, 15 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 570/1994 ja mainituissa laissa 49/1997, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi sekä 29 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 341/1997, uusi 5 momentti seuraavasti:

6 §

Opintotuen saamisen rajoitukset

Opintotukea ei myönnetä sille, joka:

13) saa vuorotteluvapaakoikeilusta annetun lain (1663/1995) mukaista vuorottelukorvausta;

14) saa työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetussa laissa (1402/1997) tarkoitettua koulutuspäivärahaa; taikka

15) saa aikuiskoulutustuesta annetun lain (/2000) mukaista aikuiskoulutustukea.

Aikuiskoulutustukea vähintään kahden kuukauden ajan yhtäjaksoisesti saava opiskelija on kuitenkin oikeutettu opintolainan valtionehtävyyteen.

15 §

Opintolainan valtionehtävyyden

Opintolainan valtionehtävyyden myönnetään opiskelijalle, joka saa tämän lain mukaista opintorahaa tai aikuisopintorahaa taikka aikuiskoulutustuesta annetun lain mukaista aikuiskoulutustukea. Opiskelijalle, joka ei 20 §:ssä tarkoitettujen tulojen vuoksi saa opintorahaa, voidaan kuitenkin myöntää opintolainan valtionehtävyyden. Valtionehtävyyden perusteella myönnettävän lainan nosto-oikeudesta säädetään opetusministeriön asetuksella.

Aikuiskoulutustukea saavalle valtionehtävyyden voidaan myöntää muihinkin kuin opintotukilain 4 §:ssä tarkoitettuihin opintoihin.

12 §

Aikuisopintorahan myöntäminen

Aikuisopintorahaa voidaan maksaa vuoden 2002 loppuun asti. Aikuisopintorahaa voidaan kuitenkin 1 päivästä elokuuta 2001 alkaen myöntää vain opiskelijalle, joka on aiemmin saanut aikuisopintorahaa samoihin opintoihin.

16 §

Valtionehtävyyden suuruus

Opintolainan valtionehtävyyden määrä tukikautta kohden on 18 vuotta täyttäneellä 1 300 markkaa, aikuisopintorahaa tai aikuiskoulutustukea saavalla kuitenkin 1 800 markkaa. Jos hakija on alle 18-vuotias, takaus myönnetään 900 markan suuruisena. Oikeus korkeamman valtionehtävyyteen alkaa sen kuukauden alusta, jona opiskelija täyttää 18 vuotta.

Ulkomailla opiskelevan valtiontakauksen määrästä säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Valtiontakauksen määrää korotetaan niinä lukukausina, jolloin opiskelija saa opintotukea tai aikuiskoulutustukea, sillä opintolainan lisäyksellä, jonka luottolaitos antaa opiskelijalle lukuvouden aikana erääntyvän opintolainan koron maksamiseksi.

16 a §

Opintolainan koron maksaminen valtion varoista

Valtion varoista maksetaan opintolainan erääntyneet korot myös, jos lainansaajalle on koron erääntymispäivää edeltävän kuukauden aikana suoritettu sairausvakuutuslain (364/1963) mukaista äitiys- tai vanhempainrahaa tai vastaavaa etuutta toisesta Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolena olevasta maasta vähintään 50 arkipäivältä ja jos lainansaaja ei ole kyseisen lukukauden aikana saanut opintotukea tai aikuiskoulutustukea. Jos lainansaajan viimeisen opintorahan, aikuisopintorahan, aikuiskoulutustuen tai asumislisän saantikuukauden päättymisestä on ennen koron erääntymiskuukauden alkamista kulunut enemmän

kuin 12 kuukautta, korkoa ei kuitenkaan makseta.

23 §

Opintotuen hakeminen ja myöntäminen

Opintotuki myönnetään aikaisintaan sen kuukauden alusta, jona hakemus on jätetty. Aikuiskoulutustukea saavalle opintolainan valtiontakaus voidaan kuitenkin myöntää hakemuskuukaudta edeltävän kuukauden alusta lukien.

29 §

Muutoksenhaku

Päätökseen, jossa opintolainan valtiontakaus on evätty sen vuoksi, että hakijalle ei ole myönnetty aikuiskoulutustukea, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2001.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

koulutus- ja erorahastosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään koulutus- ja erorahastosta 15 päivänä kesäkuuta 1990 annettuun lakiin (537/1990) uusi 1 a § seuraavasti:

1 a §

Aikuiskoulutustuki

Koulutus- ja erorahaston toimeenpanemasta aikuiskoulutustuesta säädetään erikseen aikuiskoulutustuesta annetussa laissa (/2000).

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Laki

työntekijäin eläkelain 7 f §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 7 f §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 1482/1995, sekä

lisätään 7 f §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1482/1995, uusi 4 kohta, jolloin muutettu 4 kohta siirtyy 5 kohdaksi, seuraavasti:

7 f §

Muuta kuin osa-aikaeläkettä korotetaan työeläkelisällä, jos työntekijä on saanut:

3) koulutus- ja erorahastosta annetun lain, valtion virkamieslain, peruskoululain tai lukiolain mukaista omaehtoista ammatillista aikuiskoulutusta varten myönnettävää tukea;

4) aikuiskoulutustuesta annetun lain (/2000) mukaista aikuiskoulutustukea; tai

5) tämän lain 8 §:n 4 momentissa mainittujen lakien, eläkeohjesäännön tai eläkesääntöjen

taikka kuntoutusrahalain mukaista kuntoutusrahaa tai ansionmenetykskorvausta tapaturmavakuutuksen tai liikennevakuutuksen kuntoutusta koskevien säännösten perusteella, ei kuitenkaan, jos kuntoutusrahaa on maksettu eläkkeen lisänä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2001.

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 1 ja 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta 24 päivänä heinäkuuta 1998 annetun lain (555/1998) 2 §:n 2 momentti sekä
lisätään 1 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Lain tarkoitus

Aikuiskoulutustuesta annetussa laissa (/2000) tarkoitetun aikuiskoulutustuen ansio-osa ja hallintokulut rahoitetaan tämän lain mukaisilla maksuilla.

2 §

Työttömyysvakuutusmaksut

Työttömyysvakuutusmaksut on määrättävä siten, että tässä laissa tarkoitettu työttömyysvakuutusrahasto voi suoriutua sen vastattavana olevien työttömyysetuuksien ja aikuiskoulutustuen rahoituksesta sekä 23 ja 24 §:ssä mainituista maksuosuuksien siirroista.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2001.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 2000